

Universitat Autònoma de Barcelona

Facultat de Ciències Econòmiques
Departament d'Economia de l'Empresa

Assignatura

CONTROL I AVALUACIO DE L'EFICIENCIA

Curs	Cicle	Quadrimestre	(grup)	Codi
2008-2009	2n	1er: Setembre-Gener 2ón: Febrer-maig	(matí) (tarda)	25063

PROGRAMA

Grups:	Prof.:	Horari	Aula 1	Tutories
01 (matí)	J. Vergés J. Slop	dilluns, 2 ^a i 3 ^a , dimecres 1 ^a hora dilluns, 2 ^a i 3 ^a , dimecres 1 ^a hora		dimecres, de 12 a 14 h dilluns, de 9:30 a 10:30
51 (tarda)	M. Torrent	dimarts, de 7.20 a 8.35; i dijous de 5.55 a 7,10, + de 7.20 a 8,35		dimarts de 6 a 7:15

RESUM TEMATIC

L'assignatura s'inscriu dintre de l'àrea de l'anàlisi econòmica del funcionament de les empreses, i més específicament en l'àmbit del control intern ("*Control de la Gestió*") i de l'establiment d'*incentius* econòmics per als directius:

S'estudia el *Control de la Gestió* en tant que una de les funcions principals de la Direcció General de l'empresa o de qualsevol organització econòmica; és a dir, com una activitat- instrument per a aconseguir que cada departament, divisió o àrea de gestió de l'empresa o organització tendeixi a funcionar amb la màxima eficiència possible per al conjunt. Així, els temes que s'aborden són: Com afecta a l'eficiència global de l'empresa la usual *delegació de funcions directives* en les persones responsables de cada àrea de gestió. Què cal tenir en compte per a elegir l'indicador o *indicadors de gestió* adients per a fixar objectius quantitatius i avaluar posteriorment la gestió realitzada per cada una d'aquestes persones. Quines altres condicions s'haurien de complir per tal que el sistema de control-avaluació de la gestió tingui una relació benefici/cost òptima. I quines són les diferents alternatives -i les seves implicacions- pel que fa a *fórmules d'incentius-segons-resultats* per a motivar o recompensar als directius/ves responsables de cada àrea de gestió de l'organització.

L'enfocament està basat en l'anàlisi econòmic aplicat a l'empresa, pero condicionat a les aplicacions pràctiques, amb èmfasi en la descripció de casos i en la realització d'exercicis.

Pre-requisits

Els temes tractats estan relacionats amb les assignatures : *Economia de l'Empresa, Tècniques de Gestió, i Direcció Estratègica i Política d'Empresa* . No és imprescindible però fora bé haver fet abans (o simultaniament) l'optativa *Planificació Econòmico-Financera d'Empreses*. En tot cas resultarà útil una lectura prèvia sobre 'previsió de Resultats' i 'anàlisi de desviacions'; per exemple, la lectura recomanada al final.

Orientació de les classes

Aproximadament un 40 % de les hores lectives seran de pràctiques. S'estima que, a més de l'assistència a classe, cal que l'alumna/e hi dediqui, des del començament, un mínim de 4 hores a la setmana a l'assignatura.

Avaluació

Opció a): 75 % de la nota, segons exàmen escrit final, posant l'ènfasi en els aspectes conceptuals bàsics de cada tema, més que en els aspectes estrictament quantitius; 25 % de la nota segons avaluació continuada, basada principalment sobre el treball fet a les pràctiques de l'assignatura, les quals en part seran individuals i en part de grup. Aquestes pràctiques es poden complementar amb un treball aplicat a un cas real, sobre un dels temes del programa; el treball contribuirà a la nota d'avaluació continuada.

Opció b): Exàmen final escrit (100 % de la nota). Aquests exàmen tindrà unes preguntes addicionals respecte de l'exàmen de l'opció 'a)'.

TEMES

(nº de sessions)

1. EL "CONTROL DE LA GESTIÓ" (CdG) COM CONDICIÓ D'EFICIÈNCIA. (4)

1.1. Introducció: Eficiència, productivitat i control intern

1.2. L'organització interna en departaments o unitats de gestió

1.3 L'informe econòmic periòdic per a la Direcció

1.4. Elements de 'cost-benefici' d'un sistema de Control de la Gestió.

2. LA SITUACIÓ (O PROBLEMA) "DE L'AGÈNCIA", I EL CONTROL DE LA GESTIÓ. (5)

2.1. Elements de la situació d'agència.

2.2. Aplicacions estàndar de la teoria de l'agència

2.3 Els Costos i els Beneficis d'agència

2.4. Costos d'Agència Nets: el reflex de l'eficiència amb la que funciona una US

2.5. Aplicacions i conclusions

3. INDICADORS DE GESTIÓ PER A CADA 'CENTRE DE RESPONSABILITAT' (8)

3.1. L'indicador general d'eficiència per a cada tipus d'US

3.2 Formulació concreta d'objectius de gestió als A: Eficàcia vs. Eficiència

3.3 Anàlisi d'experiències: Indicadors, i comportaments induïts en els Agents: *efecte ocultació i efecte 'ratchet'*

3.4 Centres de Beneficis i preus de transferència

3.5 La utilització del Benefici divisional, com indicador principal

3.6 Indicadors complementaris, orientats a l'optimització a mig/llarg termini.

4. LA FORMULACIÓ DE FUNCIONS-OBJECTIU PER A UNA US, com a base per al control i l'avaluació de la gestió. (6)

4.1. Estructura del model i definició de les variables.

4.2. Formulació de la funció-objectiu: Variable(s) de Control i Restriccions

4.3. Definició del Control Periòdic óptim a establir sobre la gestió de l'A

4.4. Aplicacions del model exposat.

5. FÒRMULES D'INCENTIUS ECONOMICS PER ALS AGENTS . (8)

5.1 Clases d'incentius

5.2 Determinació de la intensitat óptima de l'incentiu econòmic

5.3 Models de Funcions-Incentiu, utilitzant previsions.

- * La dinàmica incentiu/previsions
- * La situació d'incertesa
- * La funció 'tradicional'
- * Les fòrmules d'Ellman, Fan, i Weitzman.
- * L'esquema d'incentius de Gonik-IBM

6. APLICACIÓ DE FÒRMULES D'INCENTIU ECONOMIC BASADES EN PREVISIONS I RESULTATS . (8)

6.1 El paradigma de la funció de "dos fases / doble via" (D/D)

- * Convergència de solucions per a un mateix problema
- * Determinació dels paràmetres
- * Simetria / asimetria de paràmetres

6.2. Previsions dels Agents, segons la seva actitud davant del risc

6.3 Les fòrmules d'incentiu en la segona fase: estímulo a superar la previsió

6.4 Adaptació de les fòrmules d'incentiu a d'altres casos

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

1. J. VERGÉS : *Control i incentius en la gestió empresarial* (Edicions de la UAB, col.lecció 'Materials', nº 91) *.
2. Capítol 4 ("Centros de Beneficios") del llibre de Anthony, R.N. *Sistemas de Control de Gestión*, McGraw Hill, 2003 (E 14 341.1 Ant)
2. "Control i Avaluació ..., *Lectures*". (Publicació de la Facultat).
3. "Control i Avaluació ..., *Exercicis*". (Publicació de la Facultat).

Complementària:

- * ANTHONY, ROBERT N. *Sistemas de Control de Gestión*; altres capítols/casos (s'indicarà al llarg del desenvolupament de l'assignatura).
- * HORGREN & FOSTER , tema 25, "Selección de sistemas: Descentralización y fijación de precios de transferencia " (en: *Contabilidad de Costes, un enfoque gerencial*, edición 6ª, 1991, pág. 950 a 992) .
- * GERVAIS, M. , *Contrôle de Gestion*, Cap. 9 (pág. 220-244), Cap. 11 i 12 (pág. 260-314), Cap. 20 i 21 (pág. 496-540)
- * BERRY, A.J./BROADBENT, J/OTLEY, D. , *Management Control* , Temes: 7, 12, 13, 15, i 18
- * ALAZARD, C. / SEPARI, S. , *Contrôle de Gestion* , Cap.: 3, 4, 24, 25, 28,

Lectura prèvia recomanada:

J.VERGÉS "La Planificació Econòmica i Financera a l'Empresa" Cap. 3 i 6

(*) hay disponible una versión en castellano en <http://selene.uab.es/JVerges/Control.htm>